

**UCHWAŁA NR X/70/2025
RADY POWIATU WYSOKOMAZOWIECKIEGO**

z dnia 27 marca 2025 r.

**w sprawie uchwalenia „Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie
Wysokomazowieckim na lata 2025- 2027”**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107 i 1907) w związku z art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r. poz. 49) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wysokomazowieckim na lata 2025-2027” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Wysokomazowieckiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Dorota Łapiak

Załącznik do uchwały Nr X/70/2025
Rady Powiatu Wysokomazowieckiego
z dnia 27 marca 2025 r.

**POWIATOWY PROGRAM
ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ
W POWIECIE WYSOKOMAZOWIECKIM
NA LATA 2025-2027**

Opracowanie:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Wysokiem Mazowieckiem

Wysokie Mazowieckie, luty 2025 r.

SPIS TREŚCI:

WSTĘP	3
I. PODSTAWY PRAWNE	5
II. ZADANIA POWIATU W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ	5
III. ORGANIZATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	8
IV. REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE WYSOKOMAZOWIECKIM W LATACH 2022 - 2024	10
V. CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA RODZIN ZASTĘPCZYCH W POWIECIE WYSOKOMAZOWIECKIM	12
VI. CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ	16
VII. USAMODZIELNIANIE WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ	17
VIII. CELE PROGRAMU	19
IX. PLAN ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ	23
X. PLAN OGRANICZANIA LICZBY DZIECI W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	24
XI. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH NA LATA 2025 -2027.....	24
XII. ODBIORCY PROGRAMU	25
XIII. REALIZATORZY PROGRAMU	26
XIV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	26
XV. EWALUACJA I MONITORING REALIZACJI PROGRAMU	27
PODSUMOWANIE	27

WSTĘP

Rodzina, jako podstawowa komórka życia społecznego jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym dziecka. Jest ona wspólnotą naturalną, opartą na miłości i wolnym wyborze dwóch osób pragnących dawać początek życiu i uzupełniać się we wzajemnej miłości. Rodzina to nie tylko i wyłącznie środowisko wychowawcze, to także najbliższe człowiekowi środowisko życia, zaspokajania najbardziej podstawowych jego potrzeb. Dlatego też matka i ojciec powinni rozumieć, jaka na nich ciąży odpowiedzialność, winni zdawać sobie sprawę z wielkiego wpływu rodziny na rozwój ich dziecka, na kształtowanie jego osobowości i uczynić wszystko, co leży w ich mocy, aby ich środowisko rodzinne tchnęło pogodną i serdeczną atmosferą wychowawczą, atmosferą szczerości i zaufania. Działalność na ich rzecz powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych środków i możliwości.

Jednak niekiedy dochodzi do niewłaściwego wypełniania funkcji przez naturalną rodzinę i wówczas zachodzi potrzeba ograniczenia jej autonomii i podjęcie interwencji na rzecz najlepiej pojętego interesu dziecka.

Sytuacje kryzysowe w rodzinach mogą wywoływać różne czynniki, np. sieroctwo, ubóstwo, złe warunki mieszkaniowe, brak pracy, alkoholizm i inne uzależnienia, przemoc, ciężkie choroby somatyczne i psychiczne, niezaradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych, emigracja za pracą, niedostosowanie społeczne, czy skutki przedwczesnego macierzyństwa. Zastąpienie dziecka wychowania w rodzinie własnej poprzez stworzenie warunków zbliżonych do tych, które istnieją w normalnie funkcjonującej rodzinie i zapewnienie funkcjonowania poza rodziną biologiczną - to idea zastępczych form opieki. Osoby przyjmujące dziecko w charakterze rodziny zastępczej nie zastępują w sensie prawnym jego rodziców naturalnych. Nie powstaje więc prawne pokrewieństwo pomiędzy dzieckiem, a przybranymi rodzicami. Na rodzicach naturalnych spoczywa dalej obowiązek alimentacyjny. Niejednokrotnie rodzice zachowują wobec dziecka niektóre obowiązki i uprawnienia wynikające z władzy rodzicielskiej. Z reguły też rodzice zachowują prawo do utrzymywania osobistych kontaktów z dzieckiem. Mówiąc bardziej obrazowo, dziecko nadal należy do swojej rodziny naturalnej, jest jej członkiem. Jeśli rodzice zostali pozbawieni władzy rodzicielskiej, i to nawet z powodu trwałej przeszkody w jej wykonywaniu, to nadal istnieje pewna szansa na jej przywrócenie. Umieszczenie w rodzinie zastępczej nie stanowi przeszkody prawnej do przywrócenia władzy rodzicielskiej, i to niezależnie od tego, jakie były przyczyny ingerencji sądu.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych, dziecko umieszcza się w pieczy zastępczej, którą organizuje powiat. System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

W celu usprawnienia systemu pieczy zastępczej, przepisy ustawy nałożyły na powiat obowiązek opracowania i realizacji 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych. Uchwałą NR XXIX/243/2021 Rady Powiatu Wysokomazowieckiego z dnia 22 grudnia 2021 roku został przyjęty do realizacji Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wysokomazowieckim na lata 2022 - 2024, który realizowany był przez Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wysokiem Mazowieckiem.

W związku z upływem okresu obowiązywania Programu zachodzi konieczność przyjęcia nowego dokumentu na kolejny 3 - letni okres programowania.

Żałożone w programie cele oraz kierunki działania będą służyć rozwojowi pieczy zastępczej zapewniającej każdemu dziecku całkowicie lub częściowo pozbawionemu opieki rodziców, umożliwienie stabilnego i bezpiecznego środowiska wychowawczego.

Program zawiera również monitoring i ewaluację pozwalające na dokonanie oceny skuteczności celów i planowanych kierunków działań.

W programie ustalono limit rodzin zastępczych na lata 2025 - 2027, który może podlegać zmianie w miarę możliwości finansowych powiatu oraz potrzeb w tym zakresie.

I. PODSTAWY PRAWNE

Podstawą przygotowania Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w powiecie Wysokomazowieckim na lata 2025 - 2027 zawierającego między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Do pozostałych aktów prawnych, w oparciu o które są podejmowane i realizowane działania w zakresie Programu należą:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej,
- Konwencja o Prawach Dziecka,
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2809 z późn. zm.),
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 listopada 2023 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. poz. 2452)

Do opracowania niniejszego dokumentu wykorzystano: sprawozdania rzeczowo-finansowe z wykonywania przez powiat zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, dane z Głównego Urzędu Statystycznego, sprawozdania i informacje własne Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wysokiem Mazowieckiem.

Program wpisuje się w założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wysokomazowieckim na lata 2017 - 2025.

II. ZADANIA POWIATU W ZAKRESIE SYSTEMU PIECZY ZASTĘPCZEJ

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej podzieliła zadania w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną pomiędzy samorząd gminny i powiatowy. Praca z rodziną biologiczną należy do zadań własnych gminy, a organizacja pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu.

Do zadań własnych powiatu należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej, zawierających między innymi plan rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, plan ograniczania liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, uwzględniający założenia wynikające z planu rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, konieczność zapewnienia dzieciom z terenu powiatu rodzinnej pieczy zastępczej oraz ograniczanie liczby dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej,
- 2) zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- 3) organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia,
- 4) tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych,
- 5) prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym,
- 6) organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,

- 7) organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania:
- a) grup wsparcia,
 - b) specjalistycznego poradnictwa,
- 8) wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej,
- 9) zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich,
- 10) wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1, ich aktualizacja i usuwanie,
- 11) kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka,
- 12) finansowanie:
- a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne,
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego,
- 13) sporządzanie, zgodnie ze wzorami sprawozdań udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3, w terminie:
- a) do dnia 31 stycznia danego roku – za okres od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia poprzedniego roku,
 - b) do dnia 31 lipca danego roku – za okres od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca danego roku,
- 14) przekazywanie do biura informacji gospodarczej informacji, o której mowa w art. 193 ust. 8 w/w ustawy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:

- 1) realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1 w/w ustawy,
- 2) finansowanie pobytu w pieczy zastępczej osób, o których mowa w art. 5 ust. 3,
- 2a) finansowanie:
- a) wydatków związanych z dowozem do rodziny zastępczej, rodzinnego domu dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego, a także związanych z odwiezieniem dziecka, gdy umieszczenie w pieczy zastępczej nastąpiło na czas określony, jeżeli sposób i zasady pokrycia kosztów powrotu dziecka nie wynikają z orzeczenia lub informacji sądu lub innego organu państwa obcego,
 - b) średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka oraz świadczeń pieniężnych,
 - c) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne
 - dotyczących osób, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1 lit. b i pkt 2a, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych.

III. ORGANIZATOR RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 18/11 Starosty Wysokomazowieckiego z dnia 6 grudnia 2011 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wysokim Mazowieckim zostało wyznaczone na organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie powiatu wysokomazowieckiego.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

- 1) prowadzenie naboru kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 2) kwalifikowanie osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia, opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej,
- 3) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 3a) zapewnienie badań psychologicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz rodzinom zastępczym i osobom prowadzącym rodzinne domy dziecka,
- 4) organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego, wydawanie świadectw ukończenia tych szkoleń oraz opinii dotyczącej predyspozycji do pełnienia funkcji dyrektora i wychowawcy w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- 5) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, biorąc pod uwagę ich potrzeby,
- 6) zapewnianie pomocy i wsparcia osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia oraz rodzin pomocowych,
- 7) organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontariuszy,
- 8) współpraca ze środowiskiem lokalnym, w szczególności z powiatowym centrum pomocy rodzinie, ośrodkiem pomocy społecznej, sądami i ich organami pomocniczymi, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, a także kościołami i związkami wyznaniowymi oraz z organizacjami społecznymi,
- 9) prowadzenie poradnictwa i terapii dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 10) zapewnianie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą, w szczególności w zakresie prawa rodzinnego,
- 11) dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej,
- 12) prowadzenie działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą pieczą,
- 13) przeprowadzanie badań pedagogicznych i psychologicznych oraz analizy, o której mowa w art. 42 ust. 7, dotyczących kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka,
- 14) zapewnianie rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego,
- 14a) zapewnianie koordynatorom rodzinnej pieczy zastępczej szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji,
- 15) przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy,
- 16) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,

- 17) organizowanie opieki nad dzieckiem, w przypadku gdy rodzina zastępcza albo prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie może sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych lub losowych albo zaplanowanego wypoczynku,
- 18) wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38d ust. 1, ich aktualizacja i usuwanie.

IV. REALIZACJA POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE WYSOKOMAZOWIECKIM W LATACH 2022 - 2024

Zadania określone w Powiatowym Programie Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wysokomazowieckim na lata 2022 – 2024 przyjętego Uchwałą NR XXIX/243/2021 Rady Powiatu Wysokomazowieckiego z dnia 22 grudnia 2021 roku, w większości zostały zrealizowane w zakresie określonym w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

- 1) w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wysokim Mazowieckiem funkcjonuje zespół do spraw rodzinnej pieczy zastępczej,
- 2) zatrudniano dwóch koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej do współpracy z rodzinami zastępczymi,
- 3) prowadzono promocję rodzicielstwa zastępczego celem pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze,
- 4) każdemu dziecku pozbawionemu opieki rodzicielskiej starano się zapewnić pieczę zastępczą w rodzinach zastępczych oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, zarówno na terenie powiatu wysokomazowieckiego, jak i na terenie innych powiatów,
- 5) zapewniono rodzinom zastępczym szkolenia mające na celu podnoszenie ich kwalifikacji,
- 6) zapewniono pomocy i wsparcia osobom sprawującym pieczę zastępczą, w szczególności w ramach grup wsparcia,
- 7) zapewniono poradnictwo prawne i psychologiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 8) współpracowano z instytucjami, organizacjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny,
- 9) w 2022 roku podpisano nową umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej na czas od 01.09.2022 roku do 31.08.2026 roku, obecnie funkcjonują dwie zawodowe rodziny zastępczej,
- 10) rodziny zastępcze otrzymały przysługujące świadczenia na miesięczne utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej, a ponadto funkcjonujące rodziny zastępcze zawodowe otrzymywały wynagrodzenia i pozostałe świadczenia przysługujące zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w 2024 roku rodziny zastępcze zawodowe otrzymały również dodatki do wynagrodzenia w ramach rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka na lata 2024 - 2027”,
- 11) zapewniano udział w szkoleniach, kursach oraz warsztatach podnoszących kwalifikacje zawodowe pracowników zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie,
- 12) udzielano pomocy w tworzeniu indywidualnych programów usamodzielnienia i ich realizacji,
- 13) udzielano pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie dla osób usamodzielnianych.

V. CHARAKTERYSTYKA I ANALIZA RODZIN ZASTĘPCZYCH W POWIECIE WYSOKOMAZOWIECKIM

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

- 1) rodziny zastępcze:
 - a) spokrewnione,
 - b) niezawodowe,
 - c) zawodowe, w tym zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowe specjalistyczne;
- 2) rodzinne domy dziecka,

3) rodziny pomocowe.

Rodziny zastępcze:

- 1) **spokrewnione** - tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim będący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka - czyli dziadkowie i rodzeństwo dziecka,
- 2) **zawodowe lub niezawodowe** - tworzą małżonkowie lub osoba niepozostająca w związku małżeńskim, niebędący wstępnymi lub rodzeństwem dziecka,
- 3) **rodziny pomocowe** – mogą sprawować opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą lub rodzinny dom dziecka.

Zgodnie z art. 80 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, rodzinie zastępczej na każde umieszczone dziecko przysługuje świadczenie na pokrycie kosztów jego utrzymania. Wysokość świadczeń od 1 czerwca 2024 roku wynosi:

- 1.002,00 zł miesięcznie na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- 1.517,00 zł miesięcznie na każde dziecko umieszczone w rodzinie zastępczej niezawodowej oraz zawodowej,
- 306,00 zł dodatku dla każdego dziecka legitymującego się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności lub umieszczone w rodzinie zastępczej na podst. ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Ponadto na niepełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaca opiekunom zastępczym świadczenie wychowawcze w wysokości 800,00 zł miesięcznie.

Ustawa daje również możliwość przyznania rodzinom zastępczym środków finansowych na zabezpieczenie funkcjonowania umieszczonych w nich dzieci, m.in. świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka, wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych, dofinansowania do wypoczynku dzieci poza miejscem zamieszkania i innych zgodnie z przepisami.

Rodzinie zastępczej zawodowej oraz prowadzącemu rodzinny dom dziecka przysługuje wynagrodzenie nie niższe niż 4.100,00 zł. Od 01.06.2024 r., po waloryzacji wysokość wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących na terenie powiatu wysokomazowieckiego została ustalona na kwotę 4.567,40 zł.

Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka na ich wniosek obejmuje się opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej wyznaczonego przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Do zadań koordynatora należy w szczególności:

- 1) udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej,
- 2) przygotowanie, we współpracy z odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz asystentem rodziny, a w przypadku gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent rodziny - we współpracy z podmiotem organizującym prace z rodziną, planu pomocy dziecku,
- 3) pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu,
- 4) zapewnianie rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej,
- 5) zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających,
- 6) udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej,
- 7) przedstawianie corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.

Koordynator rodzinnej pieczy nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin zastępczych lub rodzinnych domów dziecka. W stosunku do rodzin zastępczych nie objętych opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, zadania koordynatora wykonuje organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

Dzieci częściowo, bądź całkowicie pozbawione opieki rodzicielskiej umieszczane są w rodzinach zastępczych, bądź w placówkach opiekuńczo - wychowawczych. W pierwszej kolejności czynione są starania, aby dziecko umieścić w rodzinie zastępczej, a dopiero wówczas, gdy nie ma kandydatów na rodziców zastępczych dla danego dziecka, umieszczane jest ono w placówce opiekuńczo - wychowawczej.

Na terenie powiatu wysokomazowieckiego na dzień 31.12.2022 r. funkcjonowały 32 rodziny zastępcze, w których umieszczonych było 52 dzieci. Spośród tych rodzin – 19 to rodziny spokrewnione i przebywało w nich 31 dzieci, 11 to rodziny zastępcze niezawodowe i przebywało w nich 14 dzieci oraz 2 rodziny zawodowe, w której przebywało 7 dzieci.

Na dzień 31.12.2023 roku na terenie powiatu wysokomazowieckiego funkcjonowało 28 rodzin zastępczych, w których umieszczonych było 50 dzieci. Spośród tych rodzin – 19 to rodziny spokrewnione i przebywało w nich 31 dzieci, 7 to rodziny zastępcze niezawodowe i przebywało w nich 10 dzieci oraz 2 rodziny zawodowe, w której przebywało 9 dzieci.

Na dzień 31.12.2024 roku na terenie powiatu wysokomazowieckiego funkcjonowały 32 rodziny zastępcze, w których umieszczonych było 53 dzieci. Spośród tych rodzin – 21 to rodziny spokrewnione i przebywało w nich 33 dzieci, 9 to rodziny zastępcze niezawodowe i przebywało w nich 11 dzieci oraz 2 rodziny zawodowe, w której przebywało 9 dzieci.

Pieczą zastępczą w Powiecie Wysokomazowieckim	Stan na 31.12.2022 r.	Stan na 31.12.2023 r	Stan na 31.12.2024 r.
Liczba rodzin zastępczych ogółem:	32	28	32
w tym: spokrewnione	19	19	21
niezawodowe	11	7	9
zawodowe	2	2	2
rodzinne domy dziecka	0	0	0
Liczba dzieci w tych rodzinach ogółem:	52	50	53
w tym, w spokrewnionych	31	31	33
w niezawodowych	14	10	12
w zawodowych	7	9	9
w rodzinnych domach dziecka	0	0	0

Ponadto, Powiat Wysokomazowiecki w przypadku braku możliwości umieszczenia dzieci w rodzinach zastępczych na terenie własnego powiatu, zawierał porozumienia z powiatami mogącymi przyjąć dzieci do rodzin zastępczych funkcjonujących na ich terenie.

Dzieci z Powiatu Wysokomazowieckiego w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów	Stan na 31.12.2022 r.	Stan na 31.12.2023 r.	Stan na 31.12.2024 r.	Nazwa powiatu
Liczba rodzin zastępczych ogółem:	6	7	6	XXX
w tym: spokrewnione	3	4	2	Zamojski, Miasto Białystok Zambrowski, Siemiatycki

niezawodowe	1	1	1	Ostrowski
zawodowe	2	2	3	Sejneński, Łomżyński, Zamojski
rodzinne domy dziecka	0	0	0	x
Liczba dzieci w tych rodzinach	10	12	11	XXX
ogółem:				
w tym:				XXX
w spokrewnionych	5	7	5	
w niezawodowych	2	2	2	XXX
w zawodowych	3	3	4	XXX
w rodzinnych domach dziecka	0	0	0	XXX

VI. CHARAKTERYSTYKA INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) placówki opiekuńczo - wychowawczej (organem prowadzącym placówkę jest powiat lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania),
- 2) regionalnej placówki opiekuńczo - terapeutycznej (organem prowadzącym placówkę jest samorząd województwa lub podmiot, któremu samorząd województwa zlecił realizację tego zadania),
- 3) interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego (organem prowadzącym ośrodek jest samorząd województwa lub podmiot, któremu samorząd województwa zlecił realizację tego zadania).

Na terenie powiatu wysokomazowieckiego nie funkcjonuje placówka opiekuńczo - wychowawcza. W przypadku konieczności umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej, Powiat Wysokomazowiecki po ustaleniu miejsca zawiera porozumienie w sprawie umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej z innym powiatem, na którego terenie funkcjonuje placówka opiekuńczo - wychowawcza.

Na dzień 31.12.2024 roku w placówce opiekuńczo - wychowawczej funkcjonującej na terenie innego powiatu przebywało 4 dzieci z terenu powiatu wysokomazowieckiego. Dzieci wychowywane w placówce opiekuńczo - wychowawczej lub regionalnej placówce opiekuńczo - terapeutycznej po osiągnięciu pełnoletności stają się osobami usamodzielnianymi.

Dzieci z Powiatu Wysokomazowieckiego w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie innego powiatu:	Stan na 31.12.2022 r.	Stan na 31.12.2023 r.	Stan na 31.12.2024	Nazwa powiatu
liczba dzieci - ogółem	4	5	4	Zambrowski
w tym:	4	4	4	Zambrowski
w placówkach socjalizacyjnych				
w placówkach interwencyjnych	0	1	0	Zambrowski
w placówkach specjalistyczno-terapeutycznych	0	0	0	-
w placówkach typu rodzinnego	0	0	0	-

VII. USAMODZIELNIANIE WYCHOWANKÓW PIECZY ZASTĘPCZEJ

Dzieci wychowywane w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka oraz placówkach opiekuńczo-wychowawczych po osiągnięciu pełnoletności stają się osobami usamodzielnianymi. Wybór

usamodzielnienia należy zawsze do młodego człowieka w uzgodnieniu z opiekunem usamodzielnienia. Może dalej pozostać w rodzinie zastępczej kontynuując naukę, bądź opuścić rodzinę zastępczą i również kontynuować naukę. Osoba usamodzielniana, wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby, co najmniej na rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności.

Osoba, która po osiągnięciu pełnoletności opuściła rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo - wychowawczą typu rodzinnego i socjalizacyjnego jest objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, jak również przez pomoc :

- na kontynuowanie nauki,
- na usamodzielnianie,
- na zagospodarowanie,
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych,
- w uzyskaniu zatrudnienia.

Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki i na usamodzielnienie jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego indywidualnego programu usamodzielnienia, określającego w szczególności: zakres współdziałania osoby usamodzielnianej z opiekunem usamodzielnienia, sposób uzyskania przez osobę usamodzielnianą wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych, pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w podjęciu przez osobę usamodzielnianą zatrudnienia. Indywidualny program usamodzielnienia jest opracowywany przez osobę usamodzielnianą wspólnie z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności, a następnie jest zatwierdzany przez kierownika/dyrektora powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 3 lat - w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną,
- roku - w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, placówkę opiekuńczo – wychowawczą.

Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki przyznaje się na czas nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia. Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki stanowi kwota 759 zł, na zagospodarowanie to kwota 2 272 zł, natomiast wysokość pomocy pieniężnej na usamodzielnienie stanowią odpowiednio niższe kwoty, które są uwarunkowane okresem pobytu wychowanka w danej formie pieczy zastępczej:

- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną nie mniej niż 4 998 zł, jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej 3 lat,
- w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, placówkę opiekuńczo – wychowawczą:

- a) nie mniej niż 9 991 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres powyżej 3 lat,
- b) nie mniej niż 4 998 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres od 2 do 3 lat,
- c) nie mniej niż 2 250 zł - jeżeli przebywała w pieczy zastępczej przez okres poniżej 2 lat, nie krócej jednak niż przez okres roku.

Ogółem w 2022 roku 14 wychowankom rodzin zastępczych przyznawano pomoc na kontynuowanie nauki. Natomiast pomoc pieniężną na usamodzielnienie otrzymał 1 wychowanek a pomoc na zagospodarowanie otrzymała 1 osoba.

W 2023 roku 11 wychowankom rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych udzielano pomocy na kontynuowanie nauki. Natomiast pomoc pieniężną na usamodzielnienie otrzymało 7 wychowanków a pomoc na zagospodarowanie otrzymało 4 osoby.

W 2024 roku ogółem 8 wychowankom rodzin zastępczych wypłacano pomoc na kontynuowanie nauki. Pomoc pieniężną na usamodzielnienie otrzymało 4 wychowanków, zaś pomoc na zagospodarowanie otrzymały 3 osoby.

Usamodzielnieni wychowankowie rodzin zastępczych, którzy są objęci pomocą pieniężną, są monitorowani i wspierani w usamodzielnieniu przez tut. Centrum. Utrzymywany jest stały kontakt z usamodzielnianymi oraz opiekunami usamodzielnianych. Usamodzielnieni wychowankowie rodzin zastępczych, to na ogół osoby niekonfliktowe, uczące się na miarę możliwości, umiejętnie rozporządzające otrzymywaną pomocą pieniężną oraz wspierane przez opiekunów i najbliższą rodzinę.

VIII. CELE PROGRAMU

Cel główny:

Wspieranie rozwoju pieczy zastępczej w powiecie wysokomazowieckim oraz pomoc dzieciom objętym zastępczymi formami wychowania w przystosowaniu się do samodzielnego życia.

Cele szczegółowe:

1. Promocja i rozwój pieczy zastępczej.

- 1) Funkcjonowanie zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej,
- 2) Promocja rodzicielstwa zastępczego i pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze,
- 3) Zapewnienie właściwej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców,
- 4) Wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu ich funkcji oraz pomoc dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo-wychowawczych,
- 5) Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej.

2. Wspieranie usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

- 1) Tworzenie i realizacja programów usamodzielnienia,
- 2) Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w pieczy zastępczej w ich procesie usamodzielnienia,
- 3) Współpraca lokalnych służb na rzecz usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej.

3. Inicjowanie działań mających na celu umożliwienie powrotu dziecka do rodziny biologicznej:

- 1) Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych lub zagrożonych dysfunkcjami w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji rodziny naturalnej,
- 2) Współpraca lokalnych służb na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

1.Cel szczegółowy: Promocja i rozwój pieczy zastępczej Wysokomazowieckim			w Powiecie
Kierunki działania:	Zadania do realizacji w latach 2025 - 2027	Wskaźniki	Realizatorzy
1.Funkcjonowanie zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.	1.Zadania wynikające z realizacji przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz regulaminu organizacyjnego.	1.Rodzaje podjętych działań przez pracowników zespołu do spraw rodzinnej pieczy zastępczej.	PCPR
2.Promocja rodzicielstwa zastępczego i pozyskiwanie kandydatów na rodziny zastępcze.	1.Promowanie w środowisku lokalnym zastępczych form opieki w celu pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze, zapoznanie z problematyką rodzicielstwa zastępczego. 2.Zwiększenie liczby rodzin zastępczych w tym zawodowych zgodnie z limitem na lata 2025 - 2027.	1.Liczba kampanii i działań promocyjnych w tym: liczba artykułów w lokalnej prasie, ogłoszeń i informacji na stronie internetowej, liczba ulotek. 2.Liczba osób zainteresowanych pełnieniem funkcji rodziny zastępczej. 3.Liczba szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych.	PCPR, OPS

		4.Liczba pozyskanych kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.	
3.Zapewnienie właściwej opieki i wychowania dzieciom pozbawionym częściowo lub całkowicie opieki rodziców.	1.Zadania wynikające z realizacji przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w tym określenie limitu rodzin zawodowych.	1.Rodzaje działań zmierzających do zapewnienia właściwej opieki dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej. 2.Liczba utworzonych rodzin zastępczych. 3.Dotychczasowy przebieg i zakres współpracy z instytucjami.	Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie
4.Wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu ich funkcji oraz pomoc dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej w przezwyciężaniu problemów opiekuńczo - wychowawczych.	1.Pomoc dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej oraz osobom tworzącym rodzinną pieczę zastępczą w przezwyciężaniu problemów związanych z opieką nad małoletnimi przebywającymi w pieczy zastępczej. 2.Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi lokalnie na rzecz dziecka i rodziny.	1.Liczba rodzin objętych opieką koordynatora. 2.Liczba osób, które skorzystały z pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej. 3.Rodzaje udzielonego wsparcia. 4.Liczba działań podejmowanych w partnerstwie na rzecz dziecka i rodziny.	PCPR, PPP organizacje pozarządowe
5. Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pieczy zastępczej.	1.Doskonalenie zawodowe pracowników instytucji i organizacji zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.	1.Liczba szkoleń zorganizowanych dla pracowników. 2.Liczba pracowników, którzy wzięli udział w szkoleniach. 3.Rodzaje podjętych działań mających na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu.	PCPR Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie
2.Cel szczegółowy: Wspieranie usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej			
Kierunki działania:	Zadania do realizacji w latach 2025 - 2027	Wskaźniki	Realizatorzy
1.Tworzenie i realizacja programów usamodzielnienia.	1.Objęcie wsparciem usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.	1.Liczba utworzonych oraz zrealizowanych indywidualnych programów usamodzielnienia.	PCPR Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie
2.Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w pieczy zastępczej w ich procesie usamodzielnienia.	1.Podnoszenie przez usamodzielnianych wychowanków rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej kwalifikacji zawodowych oraz kompetencji społecznych.	1.Liczba wniosków złożonych przez wychowanków pieczy zastępczej. 2.Liczba osób, którym udzielono wsparcia. 3.Wysokość środków przeznaczonych na pomoc usamodzielnianym wychowankom w latach 2022 - 2024.	PCPR Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie

3. Współpraca lokalnych służb na rzecz usamodzielniania wychowanków pieczy zastępczej.	1. Wspieranie wychowanków w procesie usamodzielniania, m.in. w zakresie aktywności zawodowej z wykorzystaniem usług i instrumentów rynku pracy, określonych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.	1. Liczba osób, którym udzielono pomocy w uzyskaniu zatrudnienia. 2. Liczba osób, która skorzystała z doradztwa zawodowego, ze staży zawodowych, prac interwencyjnych, robót publicznych i kursów zawodowych. 3. Liczba osób uczestnicząca w grupach wsparcia.	PCPR, PUP Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku rodzinie
3. Cel szczegółowy: Inicjowanie działań mających na celu umożliwienie powrotu dziecka do rodziny biologicznej			
Kierunki działania:	Zadania do realizacji w latach 2025 - 2027	Wskaźniki	Realizatorzy
1. Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych lub zagrożonych dysfunkcjami w prawidłowym wypełnianiu swoich funkcji rodziny naturalnej.	1. Rozwój systemu wspierania rodziny naturalnej w środowisku.	1. Liczba rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w rodzinnej, bądź instytucjonalnej pieczy zastępczej, która skorzystała z pomocy poradnictwa. 2. Liczba dzieci, z którymi utrzymują kontakt rodzice biologiczni.	OPS, PCPR Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie
2. Współpraca lokalnych służb na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.	1. Wspieranie rodzin naturalnych podejmujących działania na rzecz powrotu dziecka do rodziny.	1. Liczba rodzin objęta opieką asystenta rodziny. 2. Liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych.	OPS, PCPR Wszystkie instytucje i organizacje zajmujące się pomocą dziecku i rodzinie

IX. PLAN ROZWOJU RODZINNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej jest priorytetowym kierunkiem działań z zakresu pieczy zastępczej w Powiecie Wysokomazowieckim. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jako Organizator rodzinnej pieczy zastępczej w powiecie wysokomazowieckim w ramach swojego funkcjonowania podejmuje działania promujące rodzicielstwo zastępcze. Wspiera rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej. W miarę możliwości finansowych i zasobów kadrowych planujemy nadal prowadzić działania mające na celu pozyskiwanie nowych kandydatów poprzez prowadzenie kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze polegające na umieszczaniu informacji na stronie internetowej PCPR, Starostwa Powiatowego, w prasie lokalnej czy publikacji artykułów dotyczących wydarzeń z pieczy zastępczej w portalach internetowych i prasie, ponadto wspierać istniejące formy pieczy zastępczej poprzez zapewnianie wsparcia finansowego i merytorycznego, zapewnienie dostępu do szkoleń, warsztatów, poradnictwa specjalistycznego, czy wsparcia koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Nadal będziemy zapewniać pomoc i wsparcie usamodzielniającym się wychowankom rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.

X. PLAN OGRANICZANIA LICZBY DZIECI W INSTYTUCJONALNEJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

W Powiecie Wysokomazowieckim przyjęto, że w przypadku zaistnienia konieczności zapewnienia dzieciom opieki zastępczej, priorytetem jest zapewnianie tej opieki przede wszystkim w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Najpierw poszukuje się osób mogących zapewnić dziecku opiekę wśród członków rodziny: dziadkowie, rodzeństwo, dalsza rodzina, później szuka się miejsc w rodzinach zastępczych niezawodowych i zawodowych i takie działania zamierzamy kontynuować. Dopiero po wyczerpaniu wszystkich możliwości zabezpieczenie dziecka następuje w instytucjonalnej pieczy zastępczej. Na terenie powiatu wysokomazowieckiego nie funkcjonuje instytucjonalna piecza zastępcza. Dzieci wymagające umieszczenia w tej formie pieczy zastępczej umieszczane były w placówkach na terenie innych powiatów.

XI. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH ZAWODOWYCH NA LATA 2025 - 2027

Zgodnie z art. 180 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej 3- letnie powiatowe programy rozwoju pieczy zastępczej winny zawierać limit rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy. Biorąc pod uwagę dobro małoletnich dzieci, pozbawionych opieki rodziców biologicznych, należy limit ten dostosować do potrzeb zapewnienia właściwej opieki, jak również do możliwości finansowych powiatu. Należy zwrócić również uwagę, że pomimo prowadzonych działań promocyjnych nie ma osób chętnych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W latach 2022-2024 na terenie powiatu wysokomazowieckiego funkcjonowały 2 rodziny zastępcze zawodowe, z którymi zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zawarto umowy o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej.

Biorąc pod uwagę zapotrzebowanie w zakresie pozyskiwania rodzin zastępczych oraz liczbę dzieci dotychczas umieszczanych w pieczy zastępczej zakłada się ustalenie limitu rodzin zastępczych zawodowych na poziomie przedstawionym w poniższej tabeli. W latach 2025-2027 r. planuje się utworzenie jednej rodziny zastępczej zawodowej w każdym roku.

Jednocześnie należy podkreślić, że założone limity mogą ulec zmianie w zależności od aktualnych potrzeb, zmieniającej się sytuacji oraz posiadanych możliwości finansowych powiatu.

Tabela Nr 1. Limit rodzin zastępczych zawodowych na terenie powiatu wysokomazowieckiego na lata 2025 - 2027

Lp.	Rok	Limit rodzin zastępczych zawodowych
1.	2025	1
2.	2026	1
3.	2027	1

Z rodziną zastępczą niezawodową spełniającą warunki do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, posiadającą opinię koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz co najmniej 3-letnie doświadczenie jako rodzina zastępcza, prowadzący rodzinny dom dziecka lub pełniący funkcję dyrektora placówki opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego, starosta zawiera, na wniosek tej rodziny, umowę o pełnienie funkcji rodziny zastępczej zawodowej w ramach limitu rodzin zastępczych zawodowych na dany rok kalendarzowy, określonego w 3-letnim powiatowym programie dotyczącym rozwoju pieczy zastępczej.

Należy podkreślić, że Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wysokiem Mazowieckiem podejmuje działania na rzecz pozyskiwania kandydatów na rodziców zastępczych. Promuje ideę rodzicielstwa zastępczego, kieruje na szkolenia i zachęca mieszkańców powiatu do takiej aktywności. Mimo prowadzonych działań występuje niedobór rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych. Brakuje osób zainteresowanych pełnieniem funkcji rodzin zastępczych niezawodowych i zawodowych, do których mogłyby być kierowane dzieci pozbawione opieki rodziców biologicznych. Bardzo rzadko zdarza się, że zgłaszają się osoby chętne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, chcące odbyć szkolenie i uzyskać kwalifikacje a następnie przyjąć do swojej rodziny dziecko. Kandydaci są weryfikowani pod względem spełniania warunków określonych w ustawie, przechodzą badania psychologiczne oraz są kierowani na szkolenie (w przypadku rodzin niezawodowych) w celu uzyskania kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

XII. ODBIORCY PROGRAMU

Program skierowany jest bezpośrednio do osób i rodzin, w szczególności:

- 1) dzieci przebywających w pieczy zastępczej,
- 2) rodzin zastępczych i osób prowadzących rodzinne domy dziecka,
- 3) rodziców naturalnych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej,
- 4) osób usamodzielnianych,
- 5) kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz kandydatów do pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego,
- 6) rodzin pomocowych sprawujących czasowo opiekę nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziców.

XIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorem Programu jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wysokiem Mazowieckiem jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej przy współpracy:

- 1) rodzin zastępczych,
- 2) placówek opiekuńczo - wychowawczych,
- 3) policji,
- 4) miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej,
- 5) sędziów i kuratorów sądu rejonowego wydziału rodzinnego,
- 6) poradni psychologiczno - pedagogicznej,
- 7) powiatowego urzędu pracy,
- 8) organizacji pozarządowych, szkół, kościołów, związków wyznaniowych i innych instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny.

XIV. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Działania zawarte w powiatowym programie rozwoju pieczy zastępczej finansowane będą ze środków własnych powiatu, środków samorządów gminnych zobowiązanych do współfinansowania wydatków za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, środków innych powiatów zobowiązanych do zwrotu wydatków na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej na terenie powiatu wysokomazowieckiego oraz dotacji celowych i środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

XV. EWALUACJA I MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Monitorowanie niniejszego programu będzie procesem ciągłym, gdyż jest to związane z właściwym wypełnianiem zadań powiatu określonych ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Corocznie stopień i ocena efektów realizacji programu będzie dokonywana na podstawie następujących sprawozdań:

1. Składanie zarządowi powiatu corocznego sprawozdania z działalności powiatowego centrum pomocy rodzinie wraz z wykazem potrzeb w zakresie systemu pieczy zastępczej.
2. Przedstawianie staroście i radzie powiatu corocznego sprawozdania z efektów pracy w zakresie pieczy zastępczej przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Przedstawianie przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej corocznego sprawozdania z efektów pracy organizatorowi rodzinnej pieczy zastępczej.
4. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego CAS.

Program ma charakter otwarty i będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb, możliwości finansowych powiatu w zakresie rozwoju pieczy zastępczej oraz wymogów prawnych.

PODSUMOWANIE

W celu zapewnienia każdemu dziecku całkowicie lub częściowo pozbawionemu opieki rodziców, stabilnego, trwałego i rodzinnego środowiska wychowawczego, stworzony został Program rozwoju pieczy zastępczej, który funkcjonował będzie w oparciu o zasady dobrej współpracy wszystkich instytucji i organizacji zajmujących się tematyką pieczy zastępczej. Planowane działania zawarte w niniejszym programie uwzględniają konkretne formy wsparcia w ramach systemu pieczy zastępczej. Założenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Wysokomazowieckim, które nie zostaną zrealizowane w latach 2025 - 2027, będą uwzględnione w kolejnym programie.

Przewodniczący Rady

Dorota Łapiak